

Thảm họa nối tiếp thảm họa: Lũ lụt làm trầm trọng thêm nỗi khổ cực ở vùng chiến sự Ukraine

[New York Times](#)

Cù Tuấn, biên dịch

08/6/2023

Người dân ở Kherson, miền nam Ukraine, chèo thuyền lá vào thứ Tư vượt dòng nước lụt để giải cứu cư dân trong khu vực lân cận bị ngập lụt do đập Kakhovka bị phá hủy. Ảnh: NYT

Tóm tắt: Một phụ nữ được giải cứu ở Kherson sau khi một con đập ở thượng nguồn bị phá hủy cho biết: “Chúng tôi đã quen với việc bị pháo kích, nhưng tôi chưa bao giờ thấy tình huống như thế này”.

Oleksiy Kolesnik lội vào bờ và run rẩy đứng trên vùng đất khô ráo lần đầu tiên sau nhiều giờ, khi ông được giải cứu vào sáng thứ Tư 7/6 sau khi phải ngồi trên nóc tủ trong phòng khách ngập nước của mình từ nửa đêm cho tới rạng sáng.

“Nước đến rất nhanh”, ông Kolesnik, người yếu đến mức phải được hai nhân viên cứu hộ trợ giúp bước ra khỏi thuyền cao su. “Lụt diễn ra quá nhanh”.

Dòng nước lũ hôi thối màu cà phê, với những chiếc túi nhựa và những mẩu rơm cuộn tròn trong các dòng nước xoáy, tràn qua các đường phố ở Kherson, một thủ phủ khu vực ở miền nam Ukraine, nơi lực lượng cứu hộ đã sơ tán một khu dân cư bị chia cắt do những con đường ngập nước. Những cư dân kiệt sức bước ra khỏi thuyền cao su, mang theo nhiều nhất là một chiếc ví hoặc ba lô, và đôi khi là một con mèo hoặc một con chó.

Khung cảnh chụp từ trên cao, nhìn ra một quảng trường ngập nước, chỉ là một bức ảnh chụp nhanh về sự tàn phá rộng lớn do đập Kakhovka bị phá hủy hôm thứ Ba 6/6, làm một đoạn sông Dnipro vỡ ra

hơn 50 dặm cho đến khi nó nuốt chửng các bến cảng, trang trại, khí đốt, nhà ga, ô tô, nhà máy và nhà ở.

Cơn lũ này sẽ là một thảm họa trong thời kỳ yên bình, nhưng lần này nó tấn công một khu vực bị chiến tranh tàn phá và phần lớn dân cư đã phải di tản, nơi dòng sông tạo thành tiền tuyến và việc cung cấp các dịch vụ cơ bản cũng như thông tin liên lạc đã là một sự khó khăn tột bậc.

Mang theo ô nhiễm hóa chất, mìn và các loại rác rưởi – lúc thì một cái tủ lạnh, khi thì một cái ghế bành màu đỏ – sông Dnipro đưa nước bẩn vào nguồn cung cấp nước uống, nhấn chìm mùa màng và đuổi hàng nghìn người khỏi những ngôi nhà đổ nát của họ ở hạ lưu sông này. Ở thượng nguồn, lũ lụt đã hạ thấp đáng kể mức nước của hồ chứa mà nhiều nông dân Ukraine cần để tưới tiêu cho các cánh đồng của họ và Nhà máy điện hạt nhân Zaporizhzhia cần sử dụng để làm mát nhiên liệu phóng xạ của nó.

Larisa Kharchenko, một y tá đã nghỉ hưu ở Kherson, cho biết: “Chúng tôi đã quen với việc bị pháo kích, nhưng tôi chưa bao giờ thấy tình huống như thế này”. Bà dự định ngồi trong nhà chờ nước rút khi nước chỉ mới ngập tới cửa nhưng chưa tràn vào nhà. Đến thứ Tư ngày 7/6, lũ lụt đã tràn vào nhà bà; có nơi nước ngập đến nóc nhà.

“Nước cứ tràn đến”, bà nói.

“Ai đó cần phải bắt giữ Putin,” bà nói thêm, đề cập đến Tổng thống Nga Vladimir V. Putin, người đã ra lệnh vô cớ xâm lược Ukraine vào tháng 2 năm 2022. Các quan chức Ukraine cáo buộc rằng các lực lượng Nga, lực lượng trấn giữ con đập, đã cho nổ tung nó để cản trở một cuộc tấn công của Ukraine, mặc dù cho đến nay vẫn còn rất ít bằng chứng về những gì đã xảy ra.

Trên bờ sông do Nga kiểm soát, cư dân của thị trấn Oeshky đã cầu cứu sự giúp đỡ trên một nhóm chat trực tuyến, tìm kiếm những người thân mất tích và tìm kiếm sự trợ giúp khi nước lũ dâng cao. Một số người viết rằng họ đang tập trung tại những tòa nhà cao nhất trong khu phố của họ. Các quan chức địa phương – cả những người Ukraine chạy trốn năm ngoái và những người do Nga cất nhắc lên các vị trí lãnh đạo tại vùng chiếm đóng – cho biết gần như toàn bộ thị trấn đã bị ngập lụt.

“Nước đang lên! Giúp tôi với! Tôi cầu xin các bạn!” một người đã viết. “Ba người chúng tôi đang ở trên mái nhà, một trong số họ là người già”. Một người khác viết rằng ba người lớn và một cậu bé 15 tuổi đang ở trên mái nhà – và cậu bé đang hoảng loạn.

Một bài đăng khác cho biết ba đứa trẻ bị mắc kẹt trong một ngôi nhà. “Tầng hai đã ngập rồi. Yêu cầu sự giúp đỡ từ bất cứ ai quan tâm!”

Kateryna Kovtun đã đăng trên diễn đàn, tìm kiếm ông bà của mình ở Oeshky, và được biết vào cuối ngày thứ Ba 6/6 rằng họ đã được giải cứu khỏi mái nhà và được đưa đến một ngôi làng gần đó. “Điều gì tiếp theo, tôi không biết”, cô nói.

Oleshky là một trong 35 thị trấn bị ảnh hưởng ở phía bên kia sông do Nga kiểm soát, Vladimir Saldo, quản lý khu vực do Điện Kremlin bổ nhiệm cho biết.

Thành phố Kherson, một trung tâm của ngành nông nghiệp Ukraine, nằm trên bờ phía tây, do Ukraine kiểm soát của Dnipro. Năm ngoái, Kherson đã rơi vào tay quân Nga xâm lược, hầu hết cư dân đã bỏ trốn và nó đã bị chiếm đóng trong nhiều tháng. Quân Nga đã rút lui vào tháng 11 nhưng vẫn tiếp tục bắn phá thành phố vốn đã bị tàn phá này và khu vực xung quanh từ bên kia sông.

Nhiều khu vực lân cận, nằm trên bờ sông, không bị ảnh hưởng bởi lũ lụt, nhưng những khu vực trũng thấp đã trở thành một hồ nước và các rác trôi nổi. Lực lượng cứu hộ mạo hiểm dùng thuyền để kéo những người mắc kẹt đang sợ hãi ra khỏi mái nhà hoặc tầng trên của các ngôi nhà, thỉnh thoảng còn có tiếng pháo kích gần đó.

Toàn bộ khu phố Ostriv, một trong những khu vực dễ bị Nga pháo kích nhất, đã được sơ tán.

Alla Snegor, 55 tuổi, một giáo viên sinh học, bước ra khỏi thuyền và nhìn lại những con đường ngập nước trong thành phố.

“Hãy nghĩ về trận lụt này”, cô nói. “Nó đã cuốn đi thuốc trừ sâu, hóa chất, dầu, cá và động vật chết, và nó cũng cuốn trôi các nghĩa địa”.

Liên Hiệp Quốc cảnh báo rằng những quả mìn mà quân Nga đã gài: một số đã bị trôi sạch, một số nổ tung và một số khác trôi theo dòng nước đến các địa điểm mới.

Serhiy Litovsky, một thợ điện 60 tuổi, cho biết điều ông lo lắng nhất là về cuộc đấu tranh lâu dài phía trước đối với miền nam Ukraine, một trong những vùng nông nghiệp giàu có nhất thế giới và phụ thuộc vào hệ thống tưới tiêu, chủ yếu từ hồ chứa nước đang bị cạn kiệt nhanh chóng.

“Không có nước, sẽ không có ai sống ở đây”, ông nói. Hậu quả của trận lụt này sẽ kéo dài hàng chục năm.

Ông nói: “Nếu không có chiến tranh, trận lụt này sẽ là một thảm họa lớn. Nhưng trận lụt này đã xảy ra cùng với chiến tranh”.

Một số người phải di tản do lũ lụt đã được tàu hỏa đưa đến Mykolaiv, một thành phố cảng ở Biển Đen cách Kherson chưa đầy 40 dặm về phía tây bắc. Mykolaiv từ trước đến nay vốn đã căng thẳng với vai trò là trung tâm trung chuyển hoặc nơi ở tạm thời cho nhiều người chạy trốn khỏi cuộc chiến. Theo văn phòng các vấn đề nhân đạo của Liên Hợp Quốc, khu vực Mykolaiv đã là nơi tạm cư cho khoảng 190.000 người Ukraine tản cư trong nước trước khi con đập bị vỡ.

“Lũ lụt lần này”, văn phòng thành phố cho biết, “có thể sẽ làm tình hình nhân đạo vốn đã mong manh trở nên tồi tệ hơn. Trong số những người tản cư có hàng ngàn trẻ em”.

Nhiều khó khăn phía trước đối với miền nam Ukraine, bao gồm cả việc tìm nhà ở lâu dài cho hàng ngàn người. Các thị trấn và thành phố – bao gồm Kryvyi Rih, một trung tâm khai thác quặng sắt và luyện thép – đã lâm vào tình trạng thiếu nước uống, vốn được lấy từ hồ chứa.

Nhà máy hạt nhân Zaporizhzhia là nguồn điện chính của miền nam trước chiến tranh; hiện nằm trong tay người Nga, nó đã bị hư hại do pháo kích và không cung cấp điện cho lưới điện. Hiện tại nó có đủ nước làm mát, nhưng tương lai của nó vẫn còn rất nhiều nghi ngờ.

Roman Kostenko, chủ tịch ủy ban quốc phòng và tình báo tại Quốc hội Ukraine cho biết: “Đây là một thảm họa đối với toàn bộ miền nam. Nhưng vào thứ Tư, nhiệm vụ là phải cứu người”, anh ấy nói thêm. “Sau này, chúng ta sẽ giải quyết các hậu quả”.

Ông Kostenko, cũng là một đại tá trong Quân đội Ukraine, hôm thứ Tư đã điều phối nỗ lực của những người lính đã điều khiển máy bay không người lái vốn dùng để tấn công lực lượng Nga bằng cách thả lựu đạn. Bây giờ các máy bay không người lái chuyển sang thả nước đóng chai và thức ăn cho những người bị mắc kẹt trên mái nhà.

Lào đảo bước lên từ thuyền cao su vào bờ sau một ngày đêm trên mái nhà ở những vùng ngập lụt, một số người cho biết họ đã được máy bay không người lái ghé thăm.

Henadiy Rotar, 59 tuổi, cho biết: “Tôi đang ngồi trên mái nhà thì một chiếc máy bay không người lái bay ngang qua và thả xuống một chai nước có ga. Trong vòng 10 phút, một máy bay không người lái khác bay tới và thả xuống một hộp thịt”. Với vị trí của anh ấy được máy bay không người lái ghim lại, một chiếc thuyền cứu hộ đã sớm xuất hiện. “Tôi đã nghĩ mình sẽ ngủ thêm một đêm nữa trên mái nhà”, anh nói.

Kateryna Krupych, 40 tuổi cùng con trai Maksym 12 tuổi và con gái Maria 4 tuổi đều lên bờ trong tình trạng kiệt sức và đi chân trần. Họ đã bị mắc kẹt trên một mái nhà trên một hòn đảo gần bờ phía đông do Nga kiểm soát.

Hôm thứ Tư, một đơn vị lực lượng đặc biệt Ukraine của cơ quan tình báo nội địa, phối hợp với những người điều khiển máy bay không người lái, đã bắt đầu giải cứu người dân ở khu vực này bên kia dòng sông cuộn cuộn chảy.

Bà Krupych cho biết máy bay không người lái đã thả các chai nước cho gia đình trước khi giải cứu. Khi cả ba lên bờ, một người lính bế cháu Maria, một đám đông vây quanh và cho trẻ em bánh kẹo.

Cậu bé Maksym nói về khoảng thời gian gia đình bị mắc kẹt mà không có thức ăn và nước uống trên sân thượng: “Thêm một ngày nữa thì chắc là gia đình cháu xong phim”.

Elena Nechai, một luật sư, cho biết xưởng của công ty chồng bà, vốn chuyên sửa chữa cần cầu xây dựng, bị ngập nước. “Tất cả các thiết bị đều ngập dưới nước”, bà nói.

Nechai nói: “Công ty này là cả cuộc đời của chồng tôi”. Bà Nechai đang đợi ở điểm hạ thủy thuyền khi chồng bà chèo ra để giải cứu một người công nhân trực bị mắc kẹt tại địa điểm này.

Bà nói, hai vợ chồng có bảo hiểm rủi ro, nhưng ngay từ đầu chiến tranh, công ty bảo hiểm đã cố gắng chỉ ra một điều khoản trong hợp đồng, trong đó nói rõ rằng rủi ro không bao gồm các hành động chiến tranh.

Bà nói, bây giờ thật khó để tranh luận rằng lũ lụt đầu có phải là là một hành động chiến tranh.

<https://baotiangdan.com/2023/06/08>